

O uniformah, škatlah s kosilom in Londonu – angleški šolski sistem

Klara Štravs

Povzetek: Članek predstavlja opazovanje angleškega šolskega sistema in ga v posameznih elementih primerja s slovenskim šolskim sistemom. Opisuje urnik angleških predšolskih otrok in primerja obveznosti osnovnošolskih otrok v obeh sistemih. Predstavi obveznosti angleškega učitelja in njegovega asistenta ter spregovori o dnevnem delovnem času zaposlenih. Pozornost nameni nacionalni, kulturni in verski pestrosti sestave razreda, saj je London poln priseljencev in je v posameznih oddelkih še najmanj Angležev. Opozori na gnečo v deset-milijonskem mestu, kjer vsak hiti in se bojuje za svoj obstanek in prostor v tej množici. **Ključne besede:** angleški šolski sistem, kulturna in nacionalna pestrost, urnik, opremljenost šol, učenci, učitelji, asistenti, strpnost, šolske uniforme, enakost. **Abstract:** The article presents the English school system and compares certain aspects of it to the Slovenian school system. It describes English pre-school children's schedule and compares primary school pupils' duties in both systems. Responsibilities and working hours of English teachers and their assistants are presented. Attention is also paid to the national, cultural and religious diversity of classes, since London is full of immigrants and in certain classes foreigners are the majority. Last but not least, the hustle and bustle of a 10-million metropolis, where everyone is in a hurry fighting for self-preservation and a place in the crowd, is pointed out. **Keywords:** English school system, cultural and ethnic diversity, schedule, equipment in schools, pupils, teachers, assistants, tolerance, school uniforms, equality.

Ob 6.00 zjutraj zazvoni budilka. Potiho se splazim do kopalnice, oblečem v tekaška oblačila in odhitim v park. Tek mi bo dal energijo za ves delovni dan. Doma bo Tomaž pripravil škatli s kosilom in zajtrk. Opravim raztezne vaje, dam poljub v slovo. Nato sledi hitenje v megleno angleško jutro in drenjanje med mnogimi temnopoltimi in možmi s turbani na glavah, ki želijo ujeti vlak pred osmo. O otrocih ni sledu. Prestopim na metro, hodim med neznanci, nekaj minut pozneje pa me kot vsako jutro pozdravi receptor šole: »Good morning, Klara. Here is your name badge.«

Pred odhodom v tujino

Sem profesorica matematike in angleščine. Diplomirala sem v Mariboru spomladi 2009, predtem pa sem bila na študentski izmenjavi na Portu-

galskem, v Lizboni. V eni izmed šol v priseljenški četrti sem videla razred otrok: črnih, kodrastih, belih, azijskih, zavitih v rute ali brez njih. Raznolikost me je prevzela. O medkulturnem poučevanju sem še dostikrat razmišljala, zanimanje v meni je raslo; kmalu zatem se je oblikovala želja in nato odločitev o nadaljnji poti. V tem času sem opravila pripravništvo na svoji nekdanji osnovni šoli v Velenju in avgusta 2010 s krasnimi izkušnjami in z lepimi vtisi odšla v London.

V London me je pravzaprav popeljala želja po transformacijskih seminarjih, ki se ne izvajajo v Sloveniji. Ker pa si je treba v 8-milijonskem mestu (brez vseh 3 milijonov dnevni turistov) zagotoviti sredstva za življenje, sem si uredila vso potrebno dokumentacijo za delo na šolah. Stopila sem v stik s pripravniško agencijo, s katero sodelujem še danes.

Začetne izkušnje

Prvo delovno mesto sem dobila v vrtcu. Kljub svoji povsem drugačni izobrazbi sem bila dodeljena kot asistentka otroku s posebnimi potrebami. Delo v vrtcu me je navdušilo. V skupini je bilo 50 otrok, nanje so pazile štiri vzgojiteljice. Otroci se od devete ure, ko jih odložijo starši, igrajo v različnih kotičkih, najraje v tistih, ki ju doma nimajo - v bazenčku z vodo in oddelku z mivko. Ob deseti uri, ko je na polico pospravljenih nekaj ročnih izdelkov, večina peska je na tleh, masa *playdough* pa v vseh kotičkih - le na mizi ne, se odpro vrata na zunanje igrišče in vsi otroci stečejo h kolesom. Na tla so vrisane ceste in vsi vozijo po levi strani. Zanimivo predvsem za nas, ki nismo rojeni Angleži. Vzgojiteljice medtem dežurajo in pripravljajo materiale. Igro na zunanjih površinah konča zvonec in glas: »*Tidy up time, tidy up time!*«

Kljub kaosu, ki je v učilnici nastajal v prejšnjih urah, otroci čez nekaj časa in po podanih navodilih pospravijo učilnico in sedejo po preprogah v štiri skupine. Nato pojejo, poslušajo pravljice in ob tem pojedjo kak sadež ali dva. Vzgojitelj jim vsak dan predstavi novo črko in učenci s prsti rišejo po zraku, poskušajo ujeti prave gibe in smeri. Večinoma disciplinirano sedijo, občasno zatožijo tistega, ki ne sedi s prekrizanimi nogami. Radi se s čim pohvalijo in kmalu začno spraševati, kdaj bo kosilo:

Po končanih dejavnostih, ki so se odvijale na preprogi, se otroci z umitimi rokami kot vojska odpravijo v skupno jedilnico. Po vrnitvi se vsi posedejo v eno skupino, čim bližje interaktivni tabli, da si lahko ogledajo *Octonauts*, trenutno najbolj priljubljeno dnevno risanko na BBC.

Popoldanske dejavnosti so podobne dopoldanskim. Ob treh popoldne sledi razdeljevanje šolskih obvestil in torb; nato še pravljica v slovo in v naslednjih nekaj minutah že prihajajo starši po otroke.

Raziskovanje

Sama imam ta privilegij, da dnevno ali tedensko zamenjam delovno mesto, kajti delam kot nadomestna asistentka v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah. Opazila sem, da med šolami v Angliji ni velikih razlik. Vse osnovne šole imajo podoben urnik, podobne so tudi dejavnosti učencev, prehrana

in oprema. Določene šole so finančno in s tem materialno bolj preskrbljene in imajo na voljo več osebja.

Šole se med seboj precej razlikujejo po strukturi učencev. Različni predeli mesta imajo različno raso in nacionalno sestavo. V vzhodnem Londonu so šole, kjer so razredi sestavljeni iz otrok iz Pakistana, Irana, Bangladeša in Indije, na južnem predelu je mnogo afriških otrok, severni predel pa naseljujejo priseljenci iz Turčije, Češke, Slovaške, Poljske. Učiteljski kolektivi so prav tako mešane narodnosti.

Raznolikost se kaže tudi v verski pripadnosti. Da lahko pripadniki različnih kultur in veroizpovedi živijo složno v tako številčnem mestu, je nujno razviti strpnost. Ta pa pride z razumevanjem drugih kultur in ver. Ko se bliža čas novega leta, je v učnem programu prvošolcev vključeno praznovanje eid - al - adha, muslimanskega praznika. Učijo se tudi o prazniku diwali ali hindujskem prazniku luči. Tik pred koncem leta pa se ne glede na versko pripadnost učencev praznuje božič in se govori o novem letu.

Otroci spoznavajo lastno kulturo in kulturo drugih narodov; učitelji ob tem vedno poskrbijo, da se otroci počutijo sprejete. K temu pozitivno prispevajo tudi šolske uniforme. Najsi bodo rdeče, modre, temno zelene ali sive, znotraj ene šole so vedno enake in med otroki ni tekmovalnosti in primerjanja.

Izvedba pouka v Angliji

Kurikulum je ciklični, tako kot pri nas v Sloveniji. Otroci pri nas in v Angliji usvajajo podobna znanja na podoben način. Precej razlik pa je pri izvedbi pouka.

Londonci otroci prihajajo v šolo z lahkimi torbami. Skupinska pisala jih čakajo na mizah, za ošiljene svinčnike poskrbi asistent razreda; ta poskrbi za deljenje fotokopij in za določena vprašanja učencev. Učenci redko dobivajo domače naloge. Domov največkrat odnašajo le knjigo, ki jo trenutno berejo, vse svoje pisne izdelke pa puščajo v šoli.

Drugačnost učiteljevega dela

Pouk se v angleških šolah konča ob 15.30. Učitelji v šolah ostajajo še uro ali dlje, da uredijo in ocenijo

jo delo otrok ter pospravijo liste v učenčeve osebne mape. V svoji obvezi imajo učitelji rezervirano eno dopoldne v tednu, ki je namenjeno pripravam, in sicer, ko v kabinetu pripravljajo material za ves naslednji teden. Na ta dan so v razredu nadomestni učitelji. Vsem, ki sta jim delo in urnik slovenskega učitelja poznana, se jim morda zdi angleški urnik nenavaden.

Posebnost angleškega šolskega programa so tudi izbirne vsebine, ki se izvajajo v jutranjih klubih, in šolski zajtrk. Starši sodelujejo pri izbiri barve uniform in logotipa. Šolska inšpekcija, prav tako kot v Sloveniji, povzroča strah in tepet med učitelji, čezmorske učitelje pa preseneča z novimi posameznimi različicami v šolskem zakonu.

V Angliji je tudi ogromno zasebnih šol, kamor Angleži vpisujejo svoje otroke. Na šolah imajo veliko asistentov, ki so na šoli v podporo učenecem s posebnimi potrebami. Večje angleške srednje šole imajo enote za invalide in temu primerno osebje. Razlik in posebnosti pa je še mnogo več.

Sklepna misel

Članek končujem z naslednjo mislijo – med državami so materialne, verske, narodnostne, etične, zgodovinske, kulturne in še druge razlike. V vsaki državi so delovne razmere v šolski praksi različni. Vsepopvod pa je osnova učiteljevega dela enaka – vzgajati in učiti.

Otroci, najsi bodo beli, rumeni ali črni, so vedno naše zrcalo. Tujina je po opazovanju mnogih učiteljev potrdila, da je razred navdušenih otrok točno tam, kjer poučujejo navdušeni učitelji. Zase lahko trdim, da me delo v tujini navdušuje, izpolnjuje in bogati. Ob nešteti inštrukcijah otrokom iz Indije, Poljske, Vietnama, Kitajske, Turčije in iz drugih držav se nenehno učim tudi sama. Učim jih razumevanja in uporabe jezika, ki ga kot priseljenci nujno potrebujejo za spremljanje pouka, oni pa mi ob tem omogočajo, da spoznam njihove običaje in kulturo predvsem ob obiskih v njihovih domovih, ki so zelo različni, a topli in prijazni. Otroci pa so vsepopvod, tako doma v Sloveniji kot tukaj v Londonu, odprti in iskreni. ■

Dominika Perše 2. r.
Mentorica: Nina Krištofelc

